

Hei,

Nedenfor ser dere Mental Helse sin fagavdelings innspill til den nye folkehelsemeldingen.

1. Forebygging må komme i fokus igjen
 - a. Verdien av forebygging overgår kostnadene i høy grad
 - b. Lavterskeltilbud er en effektiv, målrettet og verdiskapende måte å løse en samfunnsutfordring på
 - c. All informasjon tilsier endret fokus – når 1/3 av studentene er ensomme/deprimerte (Universitetet Sørøst i Norge) er dette et alvorlig varsko for hvordan vi håndterer problemstillingen i dag
2. Homogeniteten må opphøre
 - a. Vi har drept interaksjonen mellom generasjonene
 - b. VI har skapt et silosamfunn der krake kun leker med make
 - c. Generasjonene har mistet kontakten med hverandre – noe både eldre og yngre etterspør (Mental Helse undersøkelse 2017)
 - d. Et samfunn består av alle, der liv levd, erfaringer og undring skal forenes i en fargerik enhet
3. Den nye frivilligheten
 - a. Vi lever lenger – men vil fortsatt bidra
 - b. Det er ikke akseptabelt alt folk stemples ut på dato
 - c. Vi må inkludere alle generasjoner, ikke minst de som fortsatt vil bidra til samfunnets beste
 - d. Føniksalliansen er et glitrende eksempel på viljen til å delta, både hos enkeltpersoner, virksomheter og enkeltstående offentlige virksomheter
4. Brukerstyrte sentre
 - a. Ingen ting kan erstatte erfaringer / liv levd når denne kunnskapen etterspørres
 - b. Møtesteder som Ung og Senior Arena er nettopp slike verktøy
 - c. Vi er likere enn vi tror, og det å kunne snakke med medmennesker som har opplevd det du tror du er alene om, er en øyeåpner med store ringvirkninger
5. Den nye treenigheten
 - a. De utfordringene vi som samfunn står overfor krever en ny modell – en samarbeidsmodell der frivillighet møter næringslivet og det offentlige i et folkehelsefremmende trekantsamarbeid
 - b. Dette er en utfordring, ikke minst fordi det ikke holde «å være seg selv nok» i den situasjonen vi befinner oss i.
 - c. Det handler om hva vi sammen kan gjøre, ikke hva som skal til for å opprettholde status quo. Dette er en stor utfordring ikke minst for det offentlige.
 - d. Regjeringen sier selv at en balansert og tilgjengelig helsetjeneste av høy kvalitet best sikres der man har en kombinasjon av offentlige, kommersielle og ideelle leverandører.
6. Eksemplets makt – de viktige pilotene
 - a. Det investeres store summer i folkehelse relaterte – disse har imidlertid en svakhet; de fremmer ikke «den nye treenigheten»
 - b. For å skape fremtidsrettede løsninger, må disse bygge på en samarbeidsstruktur som danner selve fundamentet i tjenesteproduksjonen.
 - c. Minst like viktig som å utvikle tjenestene er det å finne en struktur som positivt bygger opp omkring disse. Det gjøres kun ved å realisere piloter som

gir faktisk erfaring og som er en spydspiss i å utvikle arbeidsstrukturer som er robuste.

7. Dugnadsånden må styrkes
 - a. Vi er verdensmestre i dugnad, men 75% av de som står bak den eventyrlige verdiskapningen i Norge på årlig basis er over 65 år. Dette må endres fordi denne frivilligheten er også det viktigste verktøyet i styrking av flergenerasjonsaktiviteter.
 - b. Føniksalliansen er et glitrende eksempel på hvordan unge og eldre finner hverandre i utviklingen av gode tjenester rettet mot de som er eldre i dag – og de som vil bli det om noen år.
8. Høyrehånda må vite hva venstrehånda gjør
 - a. Erfaringene fra Føniksalliansen er at det er liten kunnskap omkring det store antallet initiativ rettet mot eldre både fra næringsliv, det offentlige og i frivillig sektor.
 - b. I praksis innebærer dette at en rekke identiske initiativ er under utvikling en rekke steder i landet. Ingen vet om hverandre og samfunnsøkonomisk er dette lite skapende.
 - c. Vi mangler oversikt og kunnskap om hvilke initiativ som er igangsatt.
 - d. Norsk Informasjonsbase Seniorer – er et initiativ fra Føniksalliansen der det foreslås å opprette en informasjonsbase som gir alle aktører, innen alle sektorer, tilgang til informasjon om hva som er under utvikling, hva som tilbys og hvem som er aktører med kunnskap på spesielle områder.
 - e. Dette vil, i tillegg til å gi faktisk informasjon, også være et verktøy for samarbeid og felles utviklingsprosjekter og samarbeid på tvers av sektorer.
9. Penger på følge Folkehelsemeldingen
 - a. Det er utrolig viktig at den nye Folkehelsemelding følges av tilstrekkelige bevilgninger
 - b. Som nevnt er det mye god økonomi basert på «den nye treenigheten», men med de oppgaver som åpenbart vil pålegges kommunene er det viktig at meldingen følges av en bevilgning på minimum tre milliarder.
 - c. Frivillighet koster – selv om det er mye å tjene på å overdra tjenesteproduksjon til frivillige organisasjoner.
 - d. Ettersom ideelle organisasjoner ikke har profitt som mål, og heller jobber for sosiale formål og samfunnets beste, vil overskudd fra tjenesteproduksjon gå tilbake til utvidelse/videreutvikling av tilbudet eller til andre sosiale formål. Dette er en tilleggsgevinst som er tjenlig for samfunnet, både lokalt og nasjonalt.
10. Ny samarbeidsstruktur
 - a. Like viktig som en omfattende bevilgning er krav til samarbeidsstruktur.
 - b. Dette fordrer en frivillighetspolitikk i kommunene. Dette er et nasjonalt anliggende og det er viktig at dette ikke overlates til den enkelte kommune. Da vil løsningene på dette området bli like tallrike som antallet kommuner.
 - c. Dette må derfor den nye Folkehelsemeldingen ta tak i!

Med vennlige hilsen

Rune Helland
Fagsjef Mental Helse
45488383